

2023-10-13

RS/8/2023

Svar på fråga från allmänheten till ordföranden för HSN om demensvården

Martin Rolén, Distriktsordförande för SPF Seniorerna, har ställt en fråga till ordföranden för Hälso- och sjukvårdsnämnden, Katarina Nyberg Finn (S), om demensvården i Region Jämtland Härjedalen vid allmänhetens frågestund i regionfullmäktige.

Martin Rolén frågar:

1. Vilka åtgärder tänker Regionen vidta för att medborgare ska få relevant diagnos?
2. Finns tillräcklig kompetens inom Regionen att ställa diagnos?

Svar på frågan

Tack för frågan.

Aktuellt läge och planerade åtgärder

Uppskattningsvis lever 130 000 – 150 000 personer med en demenssjukdom i Sverige. Många anhörigas och närståendes vardag påverkas. Varje år insjuknar cirka 24 000 personer och ungefär lika många avlider. För Jämtlands län motsvarar det ca 240 personer/år.

Uppdrag Granskning sände tidigare i år ett TV-program där det konstaterades att få personer i Jämtlands län får demensdiagnoser jämfört med andra län. Jämförelsen gällde diagnoser som sattes i specialiserad vård för personer 65+. Programmet byggde sitt underlag på registrerade diagnoser hämtade från Socialstyrelsen år 2021.

- Antal patienter med ny demensdiagnos i specialiserad öppen vård var 37.
- Antal patienter med demensdiagnos per 100 000 invånare i Jämtlands län var 118,5; motsvarande siffra för genomsnittet i riket var 145,4.
- Antal läkarbesök kopplat till demenssjukdom/diagnos per 100 000 invånare i Jämtlands län var 160; motsvarande siffra för genomsnittet i riket var 197.

Diagnoser i primärvården fanns inte med i underlaget. Eftersom vi är olika organiserade i landet blir det svårt att jämföra utan att ta med fler indikatorer. I

Region Jämtland Härjedalen utreds kognitiv svikt huvudsakligen i primärvården. Utredningar görs enligt basal utredning. Det finns ingen stark tradition i primärvården att registrera diagnoser.

Enligt regionens journalsystem fanns totalt 482 personer över 65 år med demensdiagnos 2021. 65 av dessa hade fått sin diagnos inom specialiserad vård och övriga 417 i primärvården. År 2022 hade antalet patienter med demensdiagnos ökat till 524 personer.

Kunskapsläget

Inom kunskapsstyrningen pågår ett arbete för att nationellt standardisera och kvalitetssäkra utredningar. Det finns ett personcentrerat sammanhållet vårdförlopp vid kognitiv svikt, som inleds vid misstanke om kognitiv svikt orsakad av kognitiv sjukdom. Vårdförloppet avslutas om misstanken inte längre kvarstår, eller vid en fastställd diagnos.

Den basala utredningen utförs i primärvården. Utvidgad utredning används för att fastställa diagnos i de fall basal demensutredning inte varit tillräcklig, eller då det finns andra komplicerande omständigheter. Personer i arbetsför ålder med misstänkt demenssjukdom utreds och bedöms ofta inom ramen för en utvidgad demensutredning. Utvidgad utredning utförs inom äldrepsykiatrins minnesmottagning.

Region Jämtland Härjedalen arbetar tillsammans med länets kommuner med att utveckla demensvården genom att införa vårdförloppet. En GAP-analys har genomförts för att identifiera vad Regionen behöver förbättra. Hälso- och sjukvårdsledningen har prioriterat fortsatt arbete med de brister som identifierats i GAP-analysen. Pågående förbättringsarbeten sker i samverkan med länets kommuner.

Åtgärder

Målsättningen med förbättringsarbetet är att korta utredningstiden, skapa förutsättningar för att uppmärksamma, utreda och behandla - såväl inom primärvård som specialiserad vård, ge stöd till patient och närstående, minska skillnader i utredning och koppla samman vård och omsorg. Det finns två arbetsgrupper, som ska driva utvecklingen inom området. Demensförbundet finns representerade i arbetsgrupperna.

1. En regionintern arbetsgrupp, som har i uppdrag att ta fram förslag till beslut gällande vilka standardiserade verktyg som ska användas för basal utredning, inklusive information om hur de används.
2. En arbetsgrupp för samverkan med följande uppdrag
  - Ta fram rekommendationer gällande användandet av kvalitetsregister,

- Säkra kommunikationsvägar för samarbete kommun – region, t.ex. tandvård och hemtjänst vid misstänkt demenssjukdom,
- Ta fram lokalt informations- och stödmaterial till patient för information om diagnos och vilken hjälp/behandling som erbjuds,
- Ta fram lokalt informations- och stödmaterial till anhöriga,
- Revidera Samverkansdokument för demensvård- och omsorg i Jämtlands län,
- Ta fram förslag till implementeringsplan för framtaget stöd- och informationsmaterial, liksom föreslagna verktyg för basal utredning i hela Jämtland Härjedalen.

En projektledare är tillsatt med uppdrag att leda arbetsgrupperna och utreda behov av införande av kompetenscentrum/konsultstöd för kognitiv svikt, inklusive beröringspunkter och resurssättning.

Demensvården är oerhört viktig. Region Jämtland Härjedalen tar de utmaningar som finns inom området på stort allvar. Vi kommer att noga att följa utvecklingen framöver.

/Katarina Nyberg Finn (S)